

FATİH DÎVÂNİ

F. ÇİÇEK DERMAN

Cumhuriyet İstanbul'unda Nakkaşhane usulüyle hazırlanan ilk ve tek yazma eserdir. İstanbul'un Türkler tarafından fethinin 500. yıldönümü münasebetiyle 1953 yılında tamamlanmak üzere bir Fatih Dîvân'ı hazırlanmasına karar verilmiştir. 1945-1953 yılları arasında hat, tezhip, minyatür ve cilt sanatlarının yer aldığı bu yazma, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Tarihi hocası Ord. Prof. Dr. İsmail Hikmet Ertaylan (d. 1889 - ö. 1967) başkanlığında Akademi'de bir grup sanatkar tarafından ortaya çıkarılmıştır. Dîvân, XX. yüzyıl şiirlerinden değil de, sanki Fatih Sultan Mehmed'e hediye edilecek gibi, onun şiirlerinden seçilerek düzenlenmiştir.

Akademi hocalarının ve yetmiş üç öğrencilerinin, nakkaşhane çalışması gibi müşterek emekle hazırladıkları bu Dîvân, 39,5x24,5 cm ölçülerinde 66 kütadan meydana gelmektedir (Resim 1). İçinde, Fatih Sultan Mehmed'in Avnî mahlasıyla yazdığı gazel tarzı şiirleri bulunmaktadır. Tezhip, XV. yüzyıl özelliklerini, minyatürler de Fatih'in hayatından değişik sahneleri sergiler şekildedir.

Dîvân, körüklü murakkaa tarzında yapılmış olup istenirse bu kıtalar açılarak 16 m boyundaki tamamını seyredebilme imkânı da sağlanmıştır. Büyük bir özveriyle ortaya konan bu Dîvân, 1958 yılında Milletlerarası Brüksel Fuarı'nda sergilenmiş ve büyük alaka görerek altın madalyayla mükâfatlandırılmıştır.

Hâlen Mehmet Rado Koleksiyonu'nda korunan bu dîvânın, aradan tam altmış yıl geçmiş olmasına rağmen, İstanbul'da nakkaşhane usulüyle bu mertebede bir başka benzeri henüz yapılamamıştır.

1- Fatih Dîvânî, Rikkat Kunt fırçasıyla bezenmiş sayfa (Hat: Mâcid Ayrıl)

2- *Fatih Divânı*, Muhsin Demironat'tan tezhibli sayfa Hat: Necmeddin Okyay